

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **D. p. D., a. s.**, zastoupeného JUDr. Janem Menšem, advokátem se sídlem Masarykovo nám. 2/2, Děčín, proti žalované **České obchodní inspekci, ústřednímu inspektorátu**, se sídlem Štěpánská 15, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí ústředního ředitele České obchodní inspekce ze dne 9. 2. 2006, č.j. 12041/2400/2005/2006/Vo/Št, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 10 Ca 57/2006, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 12. 2006, č. j. 10 Ca 57/2006 - 26,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalované **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 9. 2. 2006, č.j. 12041/2400/2005/2006/Vo/Št, zamítl ústřední ředitel České obchodní inspekce (dále též „žalovaná“) odvolání žalobce (dále též „stěžovatel“) proti rozhodnutí ředitele inspektorátu České obchodní inspekce Ústeckého a Libereckého kraje (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 28. 11. 2005, č.j. 1712/2400/2005, a toto rozhodnutí potvrdil. Správní orgán prvního stupně uložil uvedeným rozhodnutím žalobci pokutu ve výši 9000 Kč za porušení § 12 odst. 1 zákona č. 643/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“). Pochybení se měl žalobce dopustit tím, že nesplnil povinnost informovat spotřebitele o ceně jízdního v souladu s cenovými předpisy, jak bylo zjištěno při kontrole dne 23. 8. 2005. Žalovaná uvedla, že na základě stížnosti provedl správní orgán prvního stupně uvedeného dne šetření při jízdě autobusovou linkou č. X od Hlavního nádraží do Ž., kde je konečná zastávka. Bylo zjištěno, že žalobce neseznámil spotřebitele – cestujícího

s cenovými předpisy a s cenou poskytovaných služeb tak, aby spotřebitel měl možnost seznámit se s informací o ceně za přepravu před jednáním o koupi služby. V době kontroly nebyla umístěna žádná informace o ceně jízdného na dveřích vozu ani na pokladně. Spotřebitel byl s cenou služby seznámen až po zaplacení služby, tedy v placené zóně za pokladnou. Žalovaná dále uvedla, že před nástupem do vozu na zastávce MHD jsou uvedeny informace o poskytnutí služby – přepravy MHD. Je tam vyvěšen jízdní řád příslušných linek, u každého jízdního řádu je uvedena informace „S“ týkající se samoobslužného provozu. Dále jsou tam uvedeny informace, že na lince platí tarif městské dopravy vyhlášený dopravcem D.P.D., a.s. D.; informace o tarifu jsou zveřejněny ve vozidlech na lince, a to za pokladnou. Spotřebitel tedy nebyl seznámen s cenou před jednáním o koupi služby, čímž žalobce porušil § 12 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. Žalovaná se plně ztotožnila s právní kvalifikací jednání, tak s výší uložené pokuty ze strany správního orgánu prvního stupně. Již orgán prvního stupně zohlednil při výši uložené pokuty skutečnost, že žalobce po prvním zjištění správního deliktu zjištěné nedostatky napravil tak, jak je zdokumentováno v kontrolním protokolu z následné kontroly ze dne 15. 11. 2005. Žalovaný shledal výši uložené pokuty za přiměřenou s ohledem na rozsah jeho následků, s ohledem na poškození spotřebitele ve zkrácení jeho práva na řádné informace o ceně služby, i s ohledem na zákonné rozpětí § 24 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, podle něhož lze uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč. Pokuta uložená při dolní hranici zákonného rozpětí má podle žalované povahu sankční i výchovnou.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 8. 12. 2006, č. j. 10 Ca 57/2006 - 26, byla zamítnuta žaloba proti tomuto rozhodnutí. Soud uvedl, že sporným v souzené věci bylo, zda žalobce porušil § 12 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, zda mu mohla být vůbec pokuta uložena, pokud žalobce tvrdí, že služby jím poskytované nejsou vůbec službou městské hromadné dopravy, a proto nelze na tuto činnost aplikovat zákon o ochraně spotřebitele. Podle soudu je žalobce v dané věci prodávajícím podnikatelem poskytujícím spotřebiteli službu; proto je jeho dedukce, že neposkytuje služby městské hromadné dopravy, nesprávná. Žalobcem provozovaná činnost totiž nespadá pod výjimky podle § 2 odst. 1 písm. j) zákona o ochraně spotřebitele. Žalobce je podle zákona o silniční dopravě provozovatelem linkové osobní dopravy a pro přepravu osob v daném případě platí tarif linkové osobní dopravy. K námitce týkající se nesprávné aplikace § 12 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele soud uvedl, že cena za žalobcem poskytovanou službu nebyla formou informace zveřejněna ve vztahu ke spotřebiteli na zastávkách či dveřích autobusu a nebylo možné ani zakoupit jízdenku předem. Ani informace žalobce, že na displeji byla spotřebiteli zveřejněna cena jízdného ve výši 12 Kč, kdy současně na automatu podle připojené fotodokumentace byla spotřebiteli poskytnuta informace o tom, že požadavek na zlevněné a přestupní jízdné je třeba nahlásit řidiči, nemůže představovat naplnění povinnosti podle § 12 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. Z uvedeného vyplývá, že na displeji pokladního automatu – tedy v místě, kde dochází k platbě – je uvedena toliko základní cena bez bližšího upřesnění a jedná se pouze o jeden z mnoha potřebných údajů, o čemž svědčí ceník jízdného a tarifních podmínek v městské autobusové dopravě provozované D. p. D., a. s. platným od 9. 3. 2005, který vydal žalobce.

Žalobce je podle soudu povinen umožnit spotřebiteli seznámit se s cenou bez toho, aby byl cestující nucen činit jakýkoliv další úkon, např. komunikovat s obsluhou vozu a zejména, aby mu informace a možnost seznámení se s cenou v dostatečné míře byla dána ještě před tím, než nastoupí do dopravního prostředku. Podle soudu je významné, aby se spotřebitel mohl na základě poskytnuté informace svobodně rozhodnout předem, zda službu poskytovanou žalobcem zvolí jako službu, u níž jsou mu předem známy informace o ceně

služby. Podle výkladu § 12 zákona o ochraně spotřebitele musí jít o takové informace, které jsou spotřebiteli přístupné okamžitě bez toho, aby byl zákazník nucen činit jakýkoliv další úkon ke zjištění ceny zcela konkrétní služby nebo výrobku. Soud neshledal důvodnou ani námitku žalobce, že spotřebitel si musí vždy sám zjistit informace o ceně. Je totiž povinností žalobce jako poskytovatele konkrétní služby, aby spotřebiteli vytvořil takové podmínky, na jejichž základě mu umožní seznámit se s potřebnými informacemi o ceně ještě před tím, než dojde ke koupi konkrétní služby; této své povinnosti se žalobce nemůže zprostit ani poukazem na skutečnost, že dodržuje jiné právní předpisy, konkrétně zákon o silniční dopravě a vyhlášku o přepravním řádu, jak žalobce tvrdil v odvolacím řízení. Soud proto žalobu jako nedůvodnou zamítl. Jelikož žalobce navrhl, aby soud ve smyslu § 65 odst. 3 s. ř. s. snížil uloženou sankci vzhledem k okolnostem případu, zabýval se soud i tím, zda je na místě nahradit správní uvážení správního orgánu užitím moderačního práva soudu. Soud přitom dospěl k závěru, že pokuta ve výši 9000 Kč není pokutou zjevně nepřiměřenou, nýbrž pokutou odpovídající porušení zákona i zákonnému rozpětí podle § 24 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, podle něhož lze uložit za skutkovou podstatu, které se žalobce dopustil, pokutu v rozmezí od 0 Kč do 1 000 000 Kč, což znamená, že žalobci byla uložena pokuta při dolní hranici zákonné sazby. Soud zdůraznil, že výše sankce za protiprávní jednání musí mít i preventivní charakter, a to předně ve vztahu k žalobci, a musí tak s sebou nést přiměřeně citelný zásah do jeho majetkové sféry, aby byl veden k důslednému dodržování zákonných norem. Preventivní úlohu musí mít uložená sankce rovněž vůči ostatním subjektům pohybujícím se na daném trhu.

Ve včasné kasační stížnosti stěžovatel uplatnil důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a opětovně vyslovil nesouhlas s výkladem § 12 zákona o ochraně spotřebitele. Žalobce je přesvědčen, že umožnil spotřebiteli seznámit se s cenou bez toho, aby byl spotřebitel nucen učinit další úkon; současně trvá na tom, že cestující si musí vždy sám zjistit informace o ceně, žalobce má proto povinnost zveřejnit tuto informaci tak, aby se s ní spotřebitel mohl seznámit. Tuto povinnost žalobce splnil a je přesvědčen, že vždy postupoval v souladu se zákonem o silniční dopravě a vyhláškou o přepravním řádu. Tarif je cestujícím k dispozici, je vyvěšen na vhodném místě na autobusovém nádraží, v sídle žalobce, je k dispozici ve všech vozidlech i na internetu. Informace o jízdném na displeji pokladního automatu je službou, kterou žalobci neukládá žádný právní předpis. Podle žalobce není přípustné, aby zákon o ochraně spotřebitele coby *lex generalis* měl přednost zákonem o silniční dopravě, coby *lex specialis*. Vyhláška o přepravním řádu a jízdních řádech ukládá povinnost dopravce informovat o tarifu a jízdním řádu. Někdy i nutnost komunikace s řidičem doplňuje způsob získání informací, proto je lhostejné, zda podle výkladu správního orgánu vyhovuje cenovému předpisu ve smyslu vhodného zpřístupnění cestujícímu. Ustanovení zákona i cenách navíc vhodnost dostupnosti informace nijak nespécifikuje, na rozdíl od použitého výkladu, který nad rámec všech předpisů dospěl k závěru, že informace o jízdném musí být na všech zastávkách a zvenčí na autobuse. Podle stěžovatele spočívá problém v existenci několika právních předpisů, které upravují povinnosti žalobce ne zcela shodně. Dalším sporným bodem je pak výklad pojmu „zboží“, „spotřební zboží“, a plnění povinnosti, které se k označování takových výrobků vyžadují. Služba poskytovaná žalobcem jistě není spotřebním zbožím a nelze na ni klást stejné nároky jako na označení kusových výrobků. Není možné trvat na tom, aby byl tarif vyvěšen na každé zastávce, neboť to odporuje vyhlášce o jízdním řádu. Logiku postrádá i lepení tarifních podmínek na autobuse zvenčí, neboť je nikdo nestihne přečíst. Stěžovatel dále uvedl, že mu v České republice není znám jediný dopravní podnik postupující ve věcech tarifních informací odlišně od žalobce. Odůvodnění napadeného rozhodnutí a výklad problematiky informování o cenách nelze podle stěžovatele reálně na linkovou autobusovou dopravu aplikovat. I proto pokládá žalobce

za vhodné a spravedlivé, aby stát nejprve legislativně stanovil, jak mají dopravní podniky informovat o jízdních tarifech – když stávající právní úprava, kterou žalobce dodržuje, je podle něj v rozporu se zákonem – a teprve poté ukládal sankce. Ze všech těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 12. 2006, č. j. 10 Ca 57/2006 - 26, byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila s právním názorem soudu prvního stupně a setrvala na svém názoru, že žalobce naplňuje znaky prodávajícího ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele. Žalovaná vycházela jednak z § 12 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, kde je mj. stanoveno, že spotřebitel musí být v souladu s cenovými předpisy, které jsou v rozhodnutí žalované citovány a proto, že i v § 7 odst. 1 i v § 30 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele a v rozhodnutí žalované uvedené a citované vyhlášce o přepravním řádu je mj. stanoveno, že cestující – tj. spotřebitel, za jízdenku za jednotlivou jízdu nebo jízdenku časovou platí jízdné podle tarifu, sjednané v souladu s cenovými předpisy. Žalovaná se neztotožnila s přesvědčením stěžovatele, že si každý cestující musí vždy sám zjistit informace o ceně. Zákon o ochraně spotřebitele ukládá prodávajícímu seznámit spotřebitele s cenou za poskytované služby; spotřebiteli tento zákon neukládá ohledně zjištění ceny žádnou povinnost. Žalovaná se neztotožnila se stěžovatelem ani v tom, že žádné ustanovení zákona o cenách ani prováděcí vyhláška nespecifikuje dostupnost informace o ceně služby pro spotřebitele. Uvedla, že výklad pojmu „zboží“ je obsažen v § 1 zákona o cenách, z něhož vyplývá, že služba je zbožím. Ustanovení § 13 odst. 2 zákona o cenách stanoví, že prodávající je při prodeji spotřebního zboží konečnému spotřebiteli povinen označit je cenou platnou v okamžiku nabídky a vztaženou k prodávánému jednotkovému zboží a určeným podmínkám, nebo je povinen zpřístupnit na viditelném místě informaci o této ceně formou ceníků, vývěsky nebo jiným přiměřeným způsobem. K tomuto ustanovení je pak v § 5 odst. 3 vyhlášky č. 580/1990 Sb. specifikováno, že označením zboží cenou při prodeji konečnému spotřebiteli se rozumí vybavení zboží údajem připevněným viditelně na zboží nebo umístěným způsobem vylučujícím záměnu na regále, ve vitríně, na vývěsce nebo na veřejně přístupném ceníku tak, aby měl kupující možnost se seznámit s cenou před jednáním o koupi zboží, tedy v daném případě před zaplacením jízdného u řidiče. Seznámení s cenou jízdného až v prostoru placené zóny, tj. za řidičem, je pak v rozporu s citovanými cenovými předpisy. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Důvod kasační stížnosti je uveden v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena. Stěžovatel tento důvod kasační stížnosti specifikoval tvrzením, že tarif a v něm uvedené ceny jízdného byly vyvěšeny na autobusovém nádraží, v sídle žalobce, na internetu a ve voze městské hromadné dopravy. Dále stěžovatel namítl, že na danou právní problematiku dopadá více právních předpisů a neupravují ji shodně. Nejvyšší správní soud se po přezkoumání napadeného rozhodnutí

správních orgánů obou stupňů a rozsudku Městského soudu v Praze ztotožnil s právním názorem soudu prvního stupně, který doplňuje následovně. Problematikou toho, jakým způsobem má být spotřebitel informován o ceně zboží, a s ní spojeným výkladem § 12 zákona o ochraně spotřebitele, se zabýval Městský soud v Praze již v rozsudku ze dne 2. 3. 2006, č. j. 11 Ca 203/2005 - 30, publikovaném jako č. 898/2006 Sb. NSS. V tomto rozhodnutí dospěl Městský soud v Praze k závěru, že *„povinnost prodávajícího informovat spotřebitele o ceně výrobků podle § 12 zákona o ochraně spotřebitele je splněna jen tehdy, pokud jsou poskytované informace spotřebiteli přístupné okamžitě bez toho, že by byl nucen činit jakýkoliv úkon směřující k zjištění ceny konkrétního výrobku“*. Toto rozhodnutí tedy rovněž akcentovalo, že po spotřebiteli nelze požadovat vyvíjení zvláštní aktivity při zjišťování ceny výrobku; naopak zdůraznilo, že by informace o ceně měly být spotřebiteli dostupné bezprostředně bez nutnosti činit další úkony ke zjištění ceny výrobku. V souzené věci pak bylo prokázáno, že spotřebitel – cestující obdržel informace o ceně přepravní služby až poté, co nastoupil do vozidla městské hromadné dopravy a nacházel se v placené zóně, tedy uzavřel se žalobcem smlouvu o přepravě.

Podle § 12 zákona o ochraně spotřebitele je prodávající povinen informovat v souladu s cenovými předpisy spotřebitele o ceně prodáváných výrobků nebo poskytovaných služeb zřetelným označením výrobku cenou nebo informací o ceně výrobků či služeb jinak vhodně zpřístupnit. Podle § 1 odst. 1 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách (dále jen „zákon o cenách“) se zákon vztahuje na uplatňování, regulaci a kontrolu cen výrobků, výkonů, prací a služeb (dále jen „zboží“). Podle § 13 odst. 2 zákona o cenách je prodávající při prodeji spotřebního zboží konečnému spotřebiteli povinen označit je cenou platnou v okamžiku nabídky a vztaženou k prodávánému jednotkovému množství zboží a určenými podmínkami, nebo je povinen zpřístupnit na viditelném místě informaci o této ceně formou ceníků, vývěsky nebo jiným přiměřeným způsobem. Podle § 5 odst. 3 vyhlášky č. 580/1990 Sb. se označením zboží cenou při prodeji konečnému spotřebiteli rozumí vybavení zboží údajem o ceně připevněným viditelně na zboží nebo umístěným způsobem vylučujícím záměnu na regále, ve vitríně, na vývěsce nebo ve veřejně přístupném ceníku tak, aby měl kupující možnost seznámit se s cenou před jednáním o koupi zboží. Nejvyšší správní soud dospěl ve shodě se správními orgány a soudem prvního stupně k závěru, že stěžovatel porušil výše uvedená ustanovení zákona o ochraně spotřebitele, zákona o cenách a prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu tím, že neseznámil spotřebitele o ceně poskytované služby před jednáním o koupi zboží, nýbrž teprve v okamžiku, kdy se spotřebitel nacházel v placené zóně ve vozidle. Jednalo se tedy o situaci, kdy byla dispozice stěžovatele tím, zda uvedenou službu za danou cenu akceptuje či nikoliv, značně limitována. Nelze se ztotožnit s námitkou stěžovatele, že se jedná o situaci, kdy různé právní předpisy ukládají žalobci povinnosti jež jsou ve vzájemném rozporu, neboť, jak bylo výše uvedeno, uvedená ustanovení naopak v souladu ukládají prodávajícímu povinnost informovat spotřebitele včas o ceně poskytované služby. Městský soud v Praze správně dovodil, že žalobce nedostál své povinnosti informovat spotřebitele o ceně v souladu s cenovými předpisy. V této souvislosti nemůže obstát argument obsažený v kasační stížnosti, že přepravní tarif byl vyvěšen na autobusovém nádraží, v sídle žalobce, na jeho internetových stránkách a dále i v autobuse. Povinnost informovat spotřebitele řádně o ceně poskytovaných služeb řádně v autobuse splnil stěžovatel až v důsledku správního řízení a uložené sankce, jak vyplývá z protokolu o kontrole dne 15. 11. 2005. Pokud jde o vyvěšení přepravního tarifu na autobusovém nádraží, v sídle žalobce a na jeho internetových stránkách, tyto skutečnosti lze označit za vstřícný krok vůči spotřebitelům, samy o sobě však neznamenají naplnění zákonné povinnosti prodávajícího, resp. poskytovatele služby tak, jak o ní bylo výše pojednáno. Pokud jde o přesvědčení žalobce, že by zákon o ochraně spotřebitele byl *lex specialis* vůči zákonu o silniční dopravě,

pak je zapotřebí zdůraznit, že oba uvedené právní předpisy jsou předpisy samostatnými, bez toho, že by jeden vůči druhému uplatňoval pravidla obecnosti a speciality. Městský soud v Praze tedy posoudil věc v souladu se zákonem, tvrzený důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není dán. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnosti jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalované v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec její úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. října 2007

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu

